

‘Maak kinderen op jonge leeftijd bewust van geld, dan kunnen ze daar in de toekomst beter mee omgaan’

(1) Het is makkelijk om te zeggen dat jongeren in armoede een te dure telefoon hebben. Of dat ze eerst eens moeten stoppen met roken. Maar volgens de Rosmalense budgetexpert Eef van Opdorp ligt het probleem dieper. “Geld gaat vaak niet over geld, maar over gedrag”, zegt de financieel coach die onder meer bekend is van het televisieprogramma Uitstel van Executie.

(2) Dure abonnementen en onverantwoorde aankopen zijn niet het probleem, zegt u. Wat dan wel?

“Natuurlijk is er een groep jongeren die een abonnement neemt, terwijl die jongeren het helemaal niet kunnen betalen. Maar laat dat tien tot twintig procent zijn. Het overgrote deel komt in de financiële problemen door andere oorzaken. Wat heb je van huis uit geleerd? Hoeveel tegenslagen heb je gehad? Heb je een buffer? Kun je tegen een duwtje?”

(3) Het zijn vragen die een veel grotere rol spelen. Als je voor een dubbeltje bent geboren, word je niet snel een kwartje - al zijn er altijd uitzonderingen. Belangrijk: kinderen luisteren niet naar wat volwassenen zeggen, maar kijken naar wat ze doen. Kinderen zijn voor een groot deel afhankelijk van hun ouders. Hoe moet een twaalfjarige zelf zijn geld verdienen?”

(4) Wat doet armoede met kinderen?

“Armoede veroorzaakt stress. Dat geldt overigens voor iedereen: kinderen, volwassenen en ouderen. Door de stress wordt het denkvermogen beperkt, het hoofd werkt niet helemaal zoals het zou moeten werken. Een deel van de hersenen gaat op slot. Je verlamt als het ware. Ruimte voor creatieve gedachten is er niet, om nog maar te zwijgen over langetermijnplannen.

(5) Vergelijk het met een proefwerkweek op school of een deadline¹⁾ op je werk waarvan je op voorhand weet dat het niks gaat worden. In de weken ervoor ben je gestrest. Het enige waar je aan denkt, zijn die toetsen of deadline. Al het andere is even niet interessant. Je komt in een soort tunnelvisie terecht en denkt alleen maar aan de korte termijn. De wereld gaat pas weer verder als de proefwerken of deadline voorbij zijn. Mensen met financiële problemen hebben dat gevoel elke dag. Jong of oud, dat maakt niet uit.”

(6) Hoe kunnen deze mensen geholpen worden?

“Het probleem is dat degenen die het beleid bepalen vaak zelf niet in armoede leven. Dat is een grote groep bevoorrechte mensen. Voor hen is het moeilijk te begrijpen hoe het hoofd werkt van iemand die in de problemen zit. We leven in een ingewikkelde maatschappij, waarin iedereen zelfredzaam moet zijn. Maar in de praktijk werkt het niet zo.

(7) Vaak hoef je maar een paar formulieren in te vullen om hulp te krijgen. Maar voor de mensen in een stresssituatie voelt het invullen van een paar digitale formulieren hetzelfde als het beklimmen van de Mount Everest. Het is hartstikke leuk dat we in deze samenleving zoveel mogelijk digitaal doen, maar in deze gevallen heb je levende mensen nodig waar geluid uit komt en die doorvragen. Zij dienen als financiële schoonmaker.”

(8) De mensen in armoede hebben zelf ook een verantwoordelijkheid, toch?

“Sterker nog, het is hún verantwoordelijkheid uit de ellende te komen. Maar dan heb je wel iemand nodig die niet alleen met je meekijkt, maar vooral meedoet. Ouders moeten hun kinderen van jongs af aan leren omgaan met geld, in goede en in slechte tijden. Aangezien dat in de praktijk niet altijd gebeurt, heeft school ook de ‘meehelprol’. Ik ben er voorstander van dat kinderen een bijbaantje hebben, zodra dat wettelijk mag. Hoeveel verdienen zij en wat kunnen zij daar van kopen? Als je ze daar op jonge leeftijd bewust van maakt, kunnen ze in de toekomst beter met geld omgaan.”

*naar een artikel van Guus Peters,
Algemeen Dagblad, 29 juli 2017*

noot 1 Een deadline is de uiterste datum waarop iets af moet zijn.

- 1p 7 Een tekst kan op verschillende manieren worden ingeleid.
→ Welke **twee** manieren gebruikt de schrijver in alinea 1?
Schrijf in de uitwerkbijlage alleen de letters op.
De schrijver
- a geeft vooraf een belangrijke conclusie over het onderwerp van de tekst.
 - b geeft zijn eigen mening over het onderwerp weer.
 - c introduceert een voor de tekst belangrijke persoon.
 - d stelt een voor de tekst belangrijke vraag.
- 1p 8 In alinea 2 staat “Kun je tegen een duwtje?”
Waar vraagt deze zin naar?
naar de vraag of iemand
- A een financiële tegenvaller kan opvangen
 - B geleerd heeft om met geld om te gaan
 - C toe durft te geven dat hij een financieel probleem heeft

- 1p 9 Eef van Opdorp zegt in de tekst: "Geld gaat vaak niet over geld, maar over gedrag".
Welke zin uit alinea 3 geeft hiervoor bewijs?
- A "Het zijn vragen die een veel grotere rol spelen."
 - B "Als je voor een dubbeltje bent geboren, word je niet snel een kwartje - al zijn er altijd uitzonderingen."
 - C "Belangrijk: kinderen luisteren niet naar wat volwassenen zeggen, maar kijken naar wat ze doen."
 - D "Hoe moet een twaalfjarige zelf zijn geld verdienen?"
- 1p 10 In alinea 4 staat "Dat geldt overigens voor iedereen...".
Waarnaar verwijst het woord 'dat'?
- A dat armoede stress veroorzaakt
 - B dat door stress je denkvermogen beperkt wordt
 - C dat iedereen geldproblemen kan hebben
 - D dat iedereen last krijgt van stress
- 1p 11 In alinea 6 staat "Dat is een grote groep bevoorrechte mensen."
Wat wordt hiermee bedoeld?
Deze mensen hebben
- A genoeg geld.
 - B lang gestudeerd.
 - C vooroordelen over arme mensen.
- 1p 12 Welk advies wordt in alinea 7 gegeven?
- A Geef mensen met geldproblemen vooral persoonlijke begeleiding.
 - B Houd digitaal bij welke mensen geldtekort hebben.
 - C Onderneem sportieve activiteiten als je geldzorgen hebt.
 - D Zorg dat je taalvaardig genoeg bent om een formulier in te vullen.
- 1p 13 Op welke manier sluit de laatste alinea de tekst af?
- A door een advies te geven hoe je kunt leren om met geld om te gaan
 - B door een conclusie te trekken over de manier waarop ouders zelf met geld omgaan
 - C door een plan voor scholen aan te bieden over hoe ze lessen rondom geld kunnen vormgeven
 - D door te waarschuwen voor het gevaar van te veel geld uitgeven
- 1p 14 Wat is het belangrijkste doel van deze tekst?
De lezer
- A kennis te laten maken met de budgetexpert Eef van Opdorp.
 - B te informeren over de oorzaken en gevolgen van geldproblemen.
 - C te overtuigen dat een advies van een budgetcoach voor iedereen goed zou zijn.
 - D te waarschuwen dat jongeren van nu zuiniger met hun geld moeten omgaan.